

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egész évre . . . 28.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hónapra . . . 2.40 korona.

VIDEKEN:

Egész évre . . . 32.— korona.
Fél évre . . . 16.— korona.
Negyed évre . . . 8.— korona.
Egy hónapra . . . 2.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesített
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 57.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Révész-
Társaság.
Köncsöl Főberczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, július 13.

Mikulicintől délkeletre hét
oroszlámadás hiúsult meg.

Budaapest, július 12. (Hivatalos.)

A főhadiszállás jelenti:

Oroszlámadszintér:

A helyzet tegnap sem változott. A Hordie-magaslaton, Mikulicintől délkeletre csapataink az oroszok hét előretörését verték vissza. Stochodnál folyásánál is újra meghiúsult az ellenség több támadása. A Stochodnál harcoló szövetséges haderő legutóbbi két napon kétezer embert fogott el és tizenkét gépjegyerit zsákmányolt. Obertynnél, Keletgaliaciában egy osztrák-magyar repülő egy orosz Fahrman-repülőgépet lelőtt.

Olaszlámadszintér:

A Sugana-völgytől délre csapataink tegnap delelőtt egy, a Monte Rasta ellen intézett erős támadást verték vissza. Az ellenség gyalogsága rövid távolságra tekve maradt, de tüzéségünk oldalozó tüzelése arra kényszerítette, hogy az esti órákban hátrább vonuljon vissza, amely alkalommal több mint ezer embert veszített. A harc vonal többi részén harci tevékenység megszokott határok közt maradt. Egyik repülőnk a spezial tengerészeti arzenálra bombákat dobott és sértetlenül visszatért.

Délkeleti lámdszintér:

Vojusa alsó folyásánál tüzéségi harc folyik. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Repülőink bombázták
Ravennát.

(Események a tengeren.)

Tizenegyedikén reggel három olasz torpedó-romboló Parenzo városát igen nagy távolságról rövid ideig tűz alá fogta. Ket magánház és a tartományi épület tornyát megrongálták. Más kár nem esett és senki sem sérült meg. Védőütegeink találatot értek el, mire a torpedózuzók azonnal eltávoztak. Délután néhány tengeri repülő-járműnk Ravenna városát és a cordini útegeket bombázta és a heves védőtüzelés dacára sértetlenül tért vissza. A határparancsok.

Franciák veresége egy nagy-
szabású vállalkozásuknál.

Németek nagy sikerrel Stochodnál.

Berlin, július 12. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati lámdszintér:

A július tizedikén délután a Ba-paume-alberti ut mindkét oldalán Contalmaison és a mametzi erdőben, valamint a tronesi erdőskében és attól délre megkezdett új harcok ekeseredett hevességgel tovább folytak. A Sommei déire a franciák a belloysoy-courti arcvonalon intézett nagyszabású támadásuk alkalmával érzékeny kudarcot szenvedtek. A támadás tűzünkben teljesen összeomlott. Ugyanigy visszaözlöttek kiindulási állásukba nagy veszteségek mellett azok a gyengébb erők, amelyek La-Maisonette-Barleux ellen voltak irányítva. A Champagne-arcvonal számos helyen, így Reimstől keletre és délkeletre, valamint Massigestől északnyugatra, továbbá Flireytől északnyugatra francia részlettámadásokat visszavertünk.

A Maas területen a folyótól balra csak kisebb harcok játszódtak le. A folyótól jobbra Souville és Lauffee erdőkhöz közelobb tolauk állásainkat és ez alkalommal harminckilenc tisztet, kétezer egyszázhat főnyi legénységet elfogtunk. Ellenséges ellentámadásokat simán visszavertünk. Dixmuidentől délnyugatra, Cernytől délnyugatra (Aisme kerület) és Pletterhausentől keletre német járőr-vállalkozások sikerrel jártak. Atniesnél, Peronestől délre, egy angol kétédelűt vonalainkban leszállásra kényszerítettünk. Soyecourtнал egy ellenséges repülőgép lezuant, egy másikat pedig Hattancourtнал védőtüzünkkel lelőttünk, Dombastenál, a Maastól nyugatra, repülőink lelőttek egy kötött léghajót.

Keleti lámdszintér:

Gyengébb orosz erőknek Friedrichstadtól nyugatra a Dünau megkísérelt átkelését, valamint támadását a Narocz-tóól délre meghiúsítottuk. A Stochod-arcvonalon a helyzet általánosságban változatlan. Azon osztagokat, amelyek Janowkánál megkísérelték, hogy a balparton megvessék lábukat megtámadtuk. Egy ember sem menekült kezei a cél partra vissza. Itt és a Kovel-rovnoi vasut mentén tegnap

éjjel több mint nyolcszáz embert fogtunk el. Stochodnál a két legutóbbi nap zsákmányának végösszege bizonyos számú uszten kívül ezerkettőszázharminckét főnyi legénység és tizenkét gépjegyer Stochodtól keletre populórajaink tolytatták támadó tevékenységüket. Egy ellenséges kötött léghajót lelőttünk.

Balkán lámdszintér:

Nem volt lényeges esemény. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hatszáz millióba kerül
havonta a háboru.

(A pénzügyminiszter a hadviselés költségeiről. — A képviselőház ülése.)

Baja tudósítók telefontelefonjának.

Budapest, július 12.

A képviselőház mai ülését tizenegyekor nyitotta meg Bethly Pál emök. Az ülés megnyitása után felolvasták az iratokat és Deák Béla apatini képviselő mandátumát igazoltnak mondták ki. Ezután következett a napirend: Az adójavaslatoz folytatálagos tárgyalása.

Bethlyany Tivadár gróf volt az első felszólaó. A vagyoadóbból 25 millió korona bevételi töboletet remél a miniszter. Ezért nem volt érdemes új adótörvényt alkotni. Reméli azonban, hogy ez csak kísérlet. A miniszter azt mondtta továbbá, hogy most nincs abban a helyzetben, hogy pénzügyi expozéot terjeszzen elő és arra törekszik, hogy a hadviselés kamatairól gondoskodjék. A törvényhozás komolysága és mértósága megkívánja, hogy legalább hozzávetőlegesen tudjuk, milyen költségek fedezése vár az ország lakosságára. Németországban Helfferich minden egyes hadikölcsönről külön törvényjavaslatot terjesztett a törvényhozás elé és minden egyes alkalommal tájékoztatta a birodalom lakosságát a hadviselés költségeiről. A magyar kormány bátran megtehetné volna ugyan azt. Minthogy a pénzügyminiszter nem szolgát felvilágosításokkal, kénytelen a pénzügyminiszteriumhoz közöltőlóktól kapott felvilágosításokkal foglalkozni.

Hantos Elekér egy tanulmányában közli, hogy a háboru első évében minden hónap egy milliárdba, a háboru második évében pedig minden hónap fél milliárdba kerül. Ha most hozzászámítjuk ehhez a demobilizáció költségeit, valószínű, hogy nem túlzás, ha a háborus kiadásokat 45 milliárdra becsüljük. Magyarország részére ez legkevesebb 16 milliárdot jelent. A háboru előtt a magyar állam adósága mintegy öt milliárd volt. A háboru után az államadósággal megfogja hatadni a 20 milliárdot. Ha csak tenát a 16 milliárd évi kamatait számítjuk, ugy ez 900 millió évi szükségletet jelent. Háboru jön még a sok háborus ki-

adás, a hadserég, az államvasutak és az utak rehabilitációja, a hajózás helyreállítása és még sok minden, a mi rengeteg pénzbe kerül.

Hajlandó ugyan belátni különböző adók emelésébe, de ennek előfeltétele az, hogy mielőtt a direkt adókat fokozzuk, a nemzet teherviselő képességét kell erősíteni.

A többtömegű az ipar terén is keresztnél kell vinni, és a míg nálunk fejlettebb iparu erezzel egy gazdasági területet képezünk, addig iparuk nem fejlőd. És ha valaha fejlődött volt az öntöltő vánterület, most elérkezett ennek az ideje.

Felzárólatok még: Rakovezky István, Pallavicini György, Gróf és Mezőssy Béla, de ezek beszédei főként a részvényszeresek és nagy bankok adójával foglalkozott. Eről és a pénzügyminiszternek erre adott válaszárol tapunk más helyen írunk.

Telezky János pénzügyminiszter a hadi kiadásokról

a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt foglalkozott azal a kifogással, amelyet néhány ellenzéki képviselő emelt, hogy nincsenek kellően tájékoztatva az államháztartásáról és a háborus kiadásairól. Remutatót, hogy hivatalos összeállítás ez irányban még nem történt. Azonban több köztemény már megjelent, amely nagyjában megfelel a tényeknek, hogy Magyarország a háboru huszonegy napjában átlag havonta négy százötven-négy százhetven millió adotta ki háborúra. Az első időben kevesebb volt a kiadás, mostan pedig ötszázhatvan-hatvan száz millióba kerül havonta a háboru. Ezekből az összegekből fedezik nemcsak a háborus költségeket, hanem a bevonultak családjainak fentartását, a külföldön élő magyarok támogatását, valamint a tisztviselők haditámogatására szolgáló összegeket is. Arra nézve, hogy ezeket az összegeket mióbl fedezték, kijelentem, hogy részint a négy hadikölcsönből, egyes nagybankoknál felvett folyószámla kölcsönökből, a kincstári jegyek által, valamint az Osztrák-Magyar bank igénybevételeivel. Kijelentem azt is, hogy háborus kiadásaink semmivel sem nagyobbak, mint a többi hadviselő államoké, sőt arányilag kisebbek, mint az entente államoké. Ami Földes javaslatát illeti, hogy a háborus kiadásokat restringálja, arra nézve a miniszter kijelentem, hogy a kormány e tekintetben mindent megtett, de a háborunál az az első kötelesség, hogy a fronton levő katonák mindent megcapjanak, amire szükségük van, bármi is kerüljön az. (Elenk éljenzés a Haz minden oldalán.)

A hadvezetés nem járhat el mindenütt kellő takarekossággal, főleg azért, mert a nagy összegeknek kezelése a hadvezetés és közgei által történik, akik nincsenek hozzászokva ilyen nagy adminisztrációs tevékenységet kifejtteni.

József főherceg bajor rendjele. A király megadagta, hogy József főherceg lovassági tábornok a neki adományozott bajor kir. kat. érdemrend nagykeresztjét elfogadja és viselje.

Wittenberger kanonok agyonlőtte magát.

(Jószivűségének áldozata. — A csanádi püspökjelölt tragikus halála.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 12.

Wittenberger Antal csanádegyházmegyei kanonok, pápai kamarás hirtelen haláláról sokat beszélnek, suttognak Temesváron. A magas állású pap hirtelen elhunyt a fő beszéd téma. Mindössze negyvenkilenc éves volt. Dessewitz Sándor püspöksége alatt került Temesvárra a püspöki székbe, előbb mint könyvtáros, majd mint ceremoniamester. Később a püspök titára és bizalmas embere lett.

Ezelőtt 15—16 évvel sokat fordult meg Aradon is akkori püspökével, aki minden alkalmat megragadott, ha bennünket látogatásával kitüntethetett. Aradot szerette, nagyobb összeget hagyott a második templom építésére. A „Tónika” — így hívta Dessewitz — nagyon népszerű volt nálunk is, főleg azonban a püspöke szerette. Wittenberger ennek révén meglehetősen hatalmasra jutott az aradban a hatalma egyre nőtt, amint a püspök elbetegeskedett. Voltaképpen ő intézte az egyházmegye dolgait, a mindig napban sütkérezők az ő tetszését kerestek, piábanajaválmakait Wittenberger osztogatott, természetesen a püspök jóváhagyásával. Ez egyrészt az egy föltüntetése a népszerűségét, mint ahogy kárában szemmel tekintettek rá azok, akik a rövidet húzták.

Dessewitz minden bizalmát benne összpontosította, s egy napon különös előkelő módon akarta iránta lerónni elismerését, halálját. Fölterjesztést intézett a kútszékhoz, hogy nevezzék ki Wittenberget segédpüspöknek utódlási joggal. Azzal indokolta ezt a püspök, hogy ő már beteg ember, többet van ágyban, mint ágyon kívül, szüksége van egy erős kézre, amely majdan a maga által teremtett helyzetnek lesz folytatólazos ura. Akkoriban Wasics Gyula volt a vallás- és közoktatásügyi miniszter, akinek kopóra jött ez a fölterjesztés, mert egy régi kedvenc tervét valósíthatta meg általa. Azt mondta, tájékoztatás kell tudomásul vennem a püspök betegségét, azonban köszönöm a tanácsot, van már jelöltem. Várady Árpád, a kútszékminiszteriumban a vallásügyek referense; lesz utódlási joggal segédpüspök Csanádon. Wittenberger még ita al ehhez, legyenek bármilyen érdemei, viszont az öreg Nemets Józsefet sem lehet mellőzni egy olyan itja pap kedvéért, aki szeminarista volt, mikor ő már kanonok. Várady személye a legjobb, mindenkit kielégítő megoldás. A tervből végeredményben nem lett semmi. Dessewitz egészségi állapota váratlanul jobbra fordult, tévív idején felkelt betegágyából és személyesen vonta vissza fölterjesztését. Közben Várady Árpád elérte az egyéniséget megülető pozíciót. Csanádba Csernoch János, majd Grattfelder Gyula került a Wittenberger, aki még lefogta jószágos urának, Dessewitznek szemét, előrerukkolva a szabályszerű kanonoki sorban mindentől visszavonulva élt papi hivatalának most követkekezett haláláig.

Az Aradi Közlöny temesvári tudósítója ma éjszaka a kanonok haláláról a következőket teletonálja:

Wittenberger Antal halálának körülményeivel akkor kezdett a nagy közönség intenzívebben foglalkozni, amikor a csanádi káptalan gyászjelentésében az volt olvasható, hogy

az elhunytat a róm. kath. temető halottas házából helyezik örök nyugalomra. Erre még nem volt eset, mert a kanonok temetése a káptalanból, illetve a székesegyházból szokott megtörténni. Csakhamar híre kelt annak, hogy ez a nagy tehetségekkel megáldott és kivételesen nagy népszerűségnek örvendő főpap saját kezével vetett véget életének. Wittenberger kanonok lakásán öngyilkos lett, revolverrel fejbe lőtte magát.

A megdöbbentő tragédiának oka is nyilvánosságra került és mindenütt a legmélyebb és őszintébb részvétet keltette. A kanonok jószivűségének lett áldozata. Ő volt ugyanis a csanádegyházmegyei káptalan bírókainak kezelője. Természetes, hogy ezt alkalmazottak utján végezte és mint most kitűnt igen sokan visszaváltak a gazdaságok közül bizalmával. Rajott ő a szabálytalanságokra és bűnökre, azonban a könyörgésükre a káptalanjal szemben a saját nevével és személyével fedezte azokat. A most megejtett generalis vizsgálat alkalmával azonban teljes halóságára rajott a szabálytalanságokra s ő levonta a végső konzekvenciát.

Kétezer koronás büntetés kávéházi botrányért.

(Mutasd a Backaban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Zenta, július 12.

A múlt év őszén több kínos szeszációnak akadt Zentának, amelyek mind a zentai kávéházakban, vendéglőkben történt botrányokkal verkedésekkel voltak összefüggésben. A legnagyobb feltűnés: azonban Berzencey Domokos zentai főmérnök esete keltette, aki egy kávéházban összeveszett Flesch László dr. zentai hírlapíróval, aki jelenleg a szabadkai 6-ik honvédgyalozozred egy éves önkéntese.

A veszekedésre az adott okot, hogy a zentai urak nem tudtak megegyezni abban, hogy melyikük asztaltársaságának húzza a cigány. Berzencey Domokos a vita hevében nem igen parlamentáris szavakkal illette Flesch dr.-t s sok egyéb közt fölreérthetetlen sézásokat tett a rendezetlen telekezeti viszonyaira. Később még inkább emelkedett a hangulat s jó zentai szokás szerint tetűegességre is sor került.

A helyi jellegű harcól Berzencey Domokos került ki győztesként, mert egy jól ismert kávéházi székekkel harcoképtelenné tette Flesch dr.-t, aki becsületéért miatt feljelentette Berzencey főmérnököt.

A zentai járásbírószág már több ízben foglalkozott a perrel, de itéletet csak most hozhatott, amikor több tanu terhelt változása után Fedor Lajos dr. járásbíró Berzencey Domokos főmérnököt becsületéértés vátségéért kétezer korona fő- és száz korona mellékköztetésre ítélte; Flesch László dr.-t pedig a vizsgálatától felmentette. Berzencey az itélet ellen feljelentett.

Be akartak törni az oroszok Svédországba.

(Leleplezett kémkedés. — Titkos haditervek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 12.

A stockholmi „Aftonbladet“ egy névtelen szerzőnek rendkívül érdekes cikkét közli, mely az orosz kormányzatnak arról az erőlködéséről szól, hogy Svédország katonai titkaiba behatoljon.

Oroszország háborús szándékaira nézve jellemző az a kémrendszer, amelynek hálójával a legutóbbi években Svédországot körülölelte. Több év óta szokatlanul nagy figyelmet szentel Oroszország hírszolgálatát a Skandináv országoknak, különösen Svédországnak. Péterváron egy egész különálló hivatal foglalkozik ebben az irányban s nagyszámú ágenst foglalkoztat. Természetesen ezeknek legfontosabb céltáblájuk a főváros, Stockholm volt.

Végre 1918-ban sikerült a kémhááló néhány bogát kioldani és pedig tiszta véletlen segítségével. F. W. Törngren altiszt a flottaparancsnoki irodában dolgozott s így alkalma volt sok titkos aktát tanulmányozhatni. Rossz anyagi viszonyok között élt, erősen iszákos volt és nem a legjobb hírnévnek örvendett. Az 1912. év nyarán levelet írt az orosz tengerészeti attaséhoz: Kéfer grófnak és névtelenül katonai titkokat kínált fel eladásra Oroszországnak. A gróf ügyetlen csempének minősítette a levelet s csak később, midőn Törngrenre egy és más kisült s midőn a hadsereg-ből eltávolították, tudta meg, milyen pompás kínáló alkalmat szalasztott el.

Ebben az időpontban egy új kémtelemum maradt fel: Assanovics kapitány, katonai attasé, akinek a svéd nyelv elsajátítása „éjjelől“ helyezték Stockholmba. Valóságos mestere volt a kémkedésnek, midőn azonban már tudósosan nyíltan űzte kis játékeit, főnökeivel Sasinskyval együtt vissza kellett hívni. Assanovics azonban nem vesztette el szem elől Törngrent, kit orosz szempontok szerint nagyon használható erőnek tartott. S elküldötte Kopenhágába Hampen tanácsoshoz, aki az ottani kémkedési központnak volt a vezetője. Itt nagy pénzösszeget kapott s titkos küldetéseihöz titkos iratokat, amelyeket meg is találtak nála, midőn Malmőben a rendőrség letartóztatta.

Midőn Hampennek Törngrennal való összeköttetése kiviláglott, a tanácsos az eltűnt Kopenhágából. Az 1914. év decemberében Pétervározt lakott néhány háznyira a svéd követség-től. A kémkedési központot ugyan nem oszlatták fel Kopenhágában, egy-két főembert hűvösre tarttak és a Svédország elleni kémkedést szentül dőrekként Szentpétervárról irányították.

Hampentől a nyomok az északvédorizági nagy erősséghez, Bodenhez vezettek. Itt egy dan területen nednagpot, Friederiksen Aagét tartóztatták le kémkedés miatt. Ez a Friederiksen Hampen kedvence volt. Banksivatalnok korában 18.000 koronát szikkasztott, Hampen ezt kifizette s attól fogva azt lehetett vele, amit karta, sőt állandóan feljelentéssel fenyegette.

Nemsokára ezután letartóztatták Holstensohn Arthur hatal díalot, akinek még Assanovics kerített a hálójába. Ennek Assanovicsnak egy teljesen kidolgozott támadási tervét rajzolták meg. A betörésnek négy különböző fázissal három oldalról kellett volna megtörténni: Götte, Nyä és a tengerrel Hernösand városok és újra visszafelé.

Egy másik kém, Suni, egyenesen az orosz katonai attaséktól: Ignati-witl és Assanovics-tól kapta a parancsokat. Valószínűleg az igazat vallotta, midőn úgy nyilatkozott, hogy ő az ellen-kémháálóhoz tartozik. De veszélytelen mégsem volt a munkássága. Ismeretiségeket kötött a vezérkar nyomdájának alkalmazottai-val. Úgy látszik a fentnevezettek kivül közvetlen főnöke a kémkedési ügyekben gyorsan emlegetett Gaspord V. Vladimirov volt. Ez az ur különböző nevek alatt működött, mint: Yermojew, Jakimov stb. voltaképen azonban Bartszenno Nikita alezredessel azonos. Készen-telenül ő vezette a Svédország elleni kémkedést az 1915-ik évben.

Ez a kém kiterjedt hálót kötött északi Svédország köré Boden-tel-Hernösandig, Geflöt-Smidevallig. Végre sikerült a rendőrségnek annyi anyagot összegyűjteni, hogy a következők munkájának annyira amennyire véget vessen. A kémkedéssel természetesen nem hagytak fel, ha többé nem is űzik annyira a nyílvaosság előtt, mint azelőtt. Végül meg kell jegyeznünk, hogy a svédeknek nincs államrendőrségük, csak helyi hatóságuk vannak s ez a kémek elleni eljárást megnehezíti.

Hangtalan közgyűlés.

(Kánikula a város háza nagytermében.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 12.

Az bizonyos, hogy a városháza nagy terme igen külön nyaraló hely, mert szellős és hűs, de annyira mégsem „kéjlik“, hogy a városiak a kánikula idején olyan varázserővel hasson, mint akár csak a Maros hűs hullámai. Zabor Andor váltomási szerint (XII. kötet, 36 oldal) a Maros látogatói közi a városi a legtrikább, de ma délután mikor felszuszogták a legnyáribb közgyűlésre, majdnem valamennyi így sóhajtott:

— Jobb lenne most a Marosban, mint erre a közgyűlésre elvándorolni. Miért is van egyáltalában ilyen melegben közgyűlés?

Hát volt? Ilyen még nem volt. A legközelebb, ilyen még nem volt. Harminchárom — aradi házszám — ügydarab szerepelt a tárgyszorozaton és egyetlen egy felszólalás nem történt, egyetlen egy hang nem hallatszott ama rövid félóra alatt, amíg a referensek a reájuk is súlyos teherként neveződő penzumot ledarálták.

A műsor nem is okozott mozgalmat, csak a nagy hőség miatt lengették legyezőiket az izzadók, de azért mégis mozgalmas volt a közgyűlési terem képe. Sőt ilyennyire még soha sem volt eleven és mozgó. Volt egy pár pere, hogy a padokban alig volt valaki, míg a terem hatalmas ablakai előtt tolongás támadt.

Varjassy Lajos polgármester kezdette meg a mozgalmat, amelyhez csakhamar igen sokan csatlakoztak.

Zene szólalt meg künn az utcán. A hangjait, kemény maranak ütemeit átengedték az ablakok és az ismerős melódia hallatára a polgármester felkelt a bársony fotelból, amely most rejtőzve meleg is lehetett (s az ablakhoz ment. Edelejtve, hogy Lőcs R. zsef, vagy Kovács Vince referál, az egyik a tervezendő,

a másik a tanítók közt megastendő tisztéről — még csak az hiányzott ebből a kánikulához — a polgármester figyelmét az üléstől le, amit az utcán játszódtott le. Az elvonuló határozat nézte és köréje sereglettek a városiak, akiket, úgy látszik, jobban megkap egy mezező csapat, mint „a fejőstestnek köpynak meztárséges megnagyobbítása ellen akasztandó szabályrendelet.“

Míg elvonultak a katonák a városi ablakai alatt, az előadók szerencsésen a végére is érték a programjukat. A közgyűlési terem mozgalmas képe esendessé vált.

Mintnogy a jelenlevők közül igen sokan nem tudják, hogy a mai közgyűlésen mi történt — a máskor legfigyelemesebb városiak is szívesebben hallgatják Adler Andor szemeringi álményeit, amelyek hallgatóságának arcára állandó mosolyt varázsovt, tenet bizonyára igen józuan adott elő — mint a járványkórha egyes hiányainak sürgős pótlásáról szóló tanácsi referátát, el kell mondani a következőket:

Nagy küldöttség jérése lesz rövidesen Budapestre, de valószínűleg a deputáció jobb időt választ, mint a mostani, mert tudvalegy, hogy a főváros éjjelakai a kánikula idején nem kellemesek. Egész Délmagyarország rándul fel Temesvár város kezdeményezésére a kereskedelmi miniszterhez és azt kéri, hogy a második balkáni vasut utiránya Temesvár felé vezessen és egyúttal Bázisánál hidolja át a Dunát és a kormány létesítsen egy új balkáni kapcsolatot. Temesvár megeresésére Arad is pártolja ezt az eszmét és mint esmitették, népes küldöttséget állított össze ma a közgyűlés, amelybe beválasztották Adler Andort, Bing Hugót, Domány Józsefet, Fabry Sándor dr.-t, Gutzjahr Mihályt, Múlek Lajos dr.-t, Müller Károlyt, Neuman Adolt bárót, Nemes Zsigmond dr.-t, Nagy Sándor dr.-t, Reinhart Gyulát, Stauber Józsefet, Tagany Sándor dr.-t, Varjassy Lajos dr.-t, Viser Lajost. A küldöttséget Varjassy Lajos polgármester vezeti. Mintnogy a küldöttség azt is kéri, hogy a város csatlakozás be a balkáni relációba, először Tisza István gróf miniszterelnököt keresi fel, hogy ő vezesse a küldöttséget a miniszter elé és hogy ezt az eszmét ő is támogassa.

Elnyújtása továbbá a közgyűlés, hogy Pozsony város megeresésére fölrátot mint a képviselőházhoz és a miniszterelnökhöz, hogy az új adók jövedelméből jutasson az állam a városoknak is.

Ezen országos érdekű nagy-kérdések egy oly kevésbé kezettek érdeklődést, min az, hogy a közgyűlés utasította a polgármestert a kinevezési listák osztályba tartozó rendőrkapitányi állás pályázatának kiírására. A választás a jövő hónapban tartandó közgyűlésen lesz. Két hónapi szabadságot adott a közgyűlés Vannay Gyula adóügyi tanácsnoknak és egy hónapot Raky regőrtsztnak egészségük helyreállítására.

Egy harminchat fős melegben „lezajlott“ közgyűléstől az ember ennél többet nem is kívánhat.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábort elöljáróinket, akiknek a tábort postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábort postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap postai küldésében fennakadás állhat be.

Anglia újabb kudarca Bukarestben.

(Megakarta akadályozni a gabonakivítelt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, július 12.

A bukaresti angol iroda a Tonis szálló termében értekezletet hívott össze, melyen a nagy és kismolnároknak kellett volna megjelenniük, még pedig azért, hogy a molnárok öröli sztrájkot mondjanak ki. Tudvalevőleg az angol iroda ezen fogása oda irányul, hogy a román molnárokat arra vegye rá, hogy ne öröljenek és hogy ilyen képen Románia ne tehessen eleget a központi hatalmakkal szemben vállalt ama kötelezettségének, hogy búzát és lisztet szállítson.

A kísérlet azonban csütörtököt mondott. Az értekezleten csak olyan molnárok jelentek meg, akiknek nincsen malmuk, vagy akiknek van ugyan, de akik azt már régen bezárták. A brit iroda tehát hiába dobta ki a több százezer frankra menő pénzt, hogy lelkesedést keltsen az értekezleten megjelentekben.

Az értekezlet elejétől végig botrányos lefolyású volt. Az értekezlet délelőttre volt összehívva, de azt egyáltalán nem lehetett megtartani, mi-

után az értekezleten megjelent tényleges molnárok észrevették, hogy ott mi készül és a szó szoros értelmében kivégezték az iroda nagyhangu ügynökeit. A délután pedig azzal tölt el, hogy a megjelentek azon tanakodtak, hogy mit keres az értekezleten Antonescu, az igazságügyminiszter öccse, aki egyáltalán nem ért a molnárok ügyéhez és aki nem viselheti szíven azok érdekeit. Antonescut a támadás olyan kellemetlenül érintette, hogy otthagya az értekezletet. Erre az angol iroda még egy értekezletet hívott össze. Ezen már nyitabban beszéltek és elmondották, hogy a brit irodának az az óhaja, hogy a molnárok egyáltalán ne öröljenek, annyival inkább, mert az állam a kiviteli iroda révén bizonyára lekötötte magát, hogy csak öröletlen gabonát szállít Angliának. A molnárok azonban nem ültek fel az angol ügynökök ígéreteinek és viszont ezek most mindig többet és többet ígérnek, csak hogy sikert érjenek el a malmoknál. A molnárok azonban eddig hajthatatlanok maradtak.

Közelebb vagyunk a békéhez, mint bármikor.

(Ütött a döntés órája. — A sakkjáték remis felé közeledik.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 12.

Basel. A Baseler Anzeiger jelent: Eppen most, amikor a legkevésbé a kilátás a békére, közelebb vagyunk hozzá, mint bármikor voltunk. Ennek alapja nemcsak valamennyi hadviselő állam nagy mértékű emberanyag elhasználásában, hanem egyéb körülményekben is van. A központi hatalmak általában kölcsönösen vannak olyan nagy mértékben, hogy ha a mostani erőfeszítések folyamán az entente sikerült is kisebb eredményeket elérni a központi hatalmaknak még mindig hatalmas zálogok maradnak kezükben. Az általuk megszállott területeket nem lehet egy könnyen elragadni, még kevésbé lehet őket a saját területükre visszavetni.

Zürich. Valamennyi fronton megkezdődött a világháború döntő csatája. A következő két hónap fogja meghozni a döntést. Valamennyi függő kérdésnek ütött a döntő órája.

Bern. A párisi *Voix de Peuple* a béke eshetőségeivel foglalkozik és élesen támadja a szövetséges hatalmak államférfiit, akiknek elmentésük mulik a tisztességes béke. Ezek beleesték magukat abba a rögeszmébe, hogy Németországot meg fogják semmisíteni, pedig minden tapasztalat mellett bizonyít, hogy a legjobb esetben is talán meg lehet verni Németországot, de megsemmisíteni nem.

A cikk aztán konstatálja, hogy a béke szekere kátyuba került. Ma minden harcos fél a maga koleritájával kiszinezett békét akar. A franciák francia, a németek német, az oroszok orosz békéről beszélnek és senki sem gondol az igazi, az emberi békére. Pedig mialatt Párisban francia békéről álmodoznak, a hartereken minden roham, minden ágyulövés — az angol békét készíti elő és újabb acélpántot forraszt a gigantikus hatalom épületére. A vértenger most angol célokért tolyk, mert a francia célok jóformán elérték, a francia nép az egész világ előtt bizonyosságot adott hatalmáról s ma már nincs olvasni tudó ember, aki ne látná, hogy az entente államai közül Franciaország katonailag a legerősebb. Nagy hatalmi állása kétségen felül van.

Ezek a pozitívumok, amiket a háború igazolt. Németország sem gondolhat arra, hogy a francia hatalmat megsemmisítse. Ha Elzászt nem is adja vissza, bizonyos, hogy határkiigazításokba beleegyeznek, amivel a francia nép önértékét kielégíti. Ugy hisszük, Belgiumot is ki fogja uralni, de érthető, hogy eszé ágában sincs magát leverni tekinteni, amikor hódított területeken veti meg szilárdan a lábát. Anglia, mely a háború dinamizépe, szolgáltatja a további küzdelmekhez az elektromos áramot. Katonai erejéről nem tudott eddig bizonyosságot tenni, most azonban angol részről is komoly erőfeszítések történnek Picardiában. Angliát látszólag nem vezetik a hiúság motivumai. De ez csak a látszat. Sir Edward Grey beteges volt a katonai sikernek, több ízben kijelentette, hogy Anglia diadalmas csaták nélkül nem köthet békét, mert a háborút csak a diadalmak igazolhatják az utó-

dok előtt. Ezért tulajdonképpen minden harctéri eseményt a csatornán túl. Anglia igazolta, hogy a gazdasági, tengeri, sőt a diplomáciai hatalom is a kezében van, de arról nem bírt bizonyosságot tenni, hogy katonai hatalom is.

— A világháború sakkjátéka — fejeseedik be az érdekes — remis felé közeledik. Anglia már nem produkálhat benne mást, mint néhány vakmerő lövögést. A remis remis marad, ha esztendőig megmaradnak is még ideoda a figurákat. Ebbe bele kell törődnünk és keresni kell a megegyezést, a tisztességes békét.

Oroszország titkos tervei Romániával.

(A ruszofilok csábítása.)

Magyar tudósítás.

Bukarest, július 12.

Bukarest. A *Moldova* írja: Amióta a négyesszövetség általános ottentivája megkezdődött, az entente lapok egyre hangoztatják, hogy Sarrail tábornok is akcióra lép Szalonikinnél és az oroszok megtámadják Bulgáriát.

A bukaresti ruszofil *Adeverul* azt is megírja, hogy a szárazföldön, tudniillik Románián, illetve Dobrudzsán át fogja Oroszország Bulgáriát megtámadni, ha a körülmények azt úgy kívánják.

— Ez az utolsó remény, a moszkovita hadsereg benyomulása Romániába — írja a *Moldova* — aikatmat fog adni a jelenkor pártatlan történetírójának arra, hogy elmondja a jövő nemzedeknek, miszerint az 1916. évben lakáltak Romániában emberek és hozzá nem is jelentéktelenek, akik fejszontották az oroszokat, a tegyveres bevonulásra, azokat az oroszokat, akikről nagyon jól tudják, hogy román földre sohasem léptek jó szándékkal.

Bukarest. Lassaból jelentik az „*Universul*”-nak: Egy ideérkezett kereskedő elbeszélése szerint Kisenevban mintegy tíz nap óta nagyon sok csapatot összpontosítottak, amelveket Hotinba szállítottak.

Naponta újabb katonai vonatok indulnak.

Bukarest. Bazargiekből jelentik a bukaresti lapoknak: A határon levő vámhatóságokat szóbelileg értesítették, hogy július hó 11-től kezdve a bolgár határt ismét elzárják az utasok elől. Csak az áruszállítást eszközlik tovább.

Bukarest. A román ruszofil párt hivatalos organuma, az „*Epoca*” a következőképpen fakad ki Bratianu miniszterelnök ellen: „Komoly okaink vannak annak feltevésére, hogy Románia ezuttal is elmulasztja a beavatkozás óráját. Ugy látszik, hogy mégis csak vissza kell térni a megoldás egyetlen becsületes és szükséges módjára: Bratianut el kell kergetni a kormány éléről.” A ruszofil lap itt kvalifikálhatatlan kifakadásokat hallat a román miniszterelnök ellen.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hír-lap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Nyolcvanezer embert vesztek az angolok két nap alatt.

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 12.

Berlin. A Berliner Lokalanzeiger tudósítója jelenti a főszállásról: A küzdelem a Somme mentén az utóbbi huszonnégy órában sem vesztett nevességéből. Az ellenség óriási erővel támad. Azonban a német csapatok csodálatos hősiességgel kitartanak. Egy kevés helyen, ahol az ellenség átmenetileg sikert ért el, a német ellentámadás az ellenség nyert területét nyomban visszavette. Az angolok veszteségei óriásiak, anélkül, hogy bármi látható sikert tudnának felmutatni. A franciák mindent elkövetnek, hogy tért nyerjenek Permeil mellett, de minden támadás sikertelen marad.

Rotterdam. Londonból jelentik: Angol számítások szerint az offenzíva első két napján az angolok hetven-nyolcvanezer embert vesztek. Az angol fővárosban a legnagyobb szörnyűködés uralkodik azon óriási tömeg sebesült miatt, akiket július 2-án Londonba hoztak. Azóta ma minden telepszakállásnál az egyik kórházvot a másik után jön.

Haga. Londonból érkező németalföldiek elmondják, hogy az angoloknak a front mögött felállított lábori kórházai mind zsutolasig megteltek, úgy, hogy a sebesülteket most már kizárólag Angliába viszik. Négyezer súlyosan sebesült angolt Parisban helyeztek el. Egy hollandi cég képviselője, amely orvoságot szállít Angliába, megtudta, hogy az angol

egészségügyi intézetek vezetőinek véleménye szerint az offenzíva első három napján az angolok hatvanötezer embert vesztek.

Bern. A Temps katonai kritikusja írja: Északra a Sommetől ellanlyhult előrenyomulásunk, mivel az angol seregekhez vagyunk kötve. Majd így folytatódik a cikk:

— Verdunnek a jelen percben nagy a fontossága. Most már arról nincs szó, hogy elesik-e az erősség, vagy sem...

Itt a cenzura hosszú törlése következik. Majd a cikket ez a néhány szó zárja be:

— Valóságos kadrill az, amit járunk. Az ellenségnek meg kell éreznie, hogy amint Veruun alól elvon egy katonát, a miénk közül egy már belép lövészárkaiba.

Bern. Az Echo jelenti Londonból: A politikai, közgazdasági, nemzeti és liberális kör százhetven-teritökös bankettel adott a lyoni polgármester üzteletere. Sok fellengző és vérmes beszéd után Cambon, londoni francia nagykövet állott föl szólásra és a következőket mondta:

— Sokat dolgoztunk és elmondhatjuk, hogy két évi vértanuság és gyász után készen vagyunk. Ma már az angol, francia, orosz, olasz, belga, japán katonákra tekintve, biztosak lehetünk a győzelemben.

Támadás a nagybankok ellen.

(Rakovszky István a Hitelbankról. — Teleszky János pénzügyminiszter a részvénytársaságokról.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

A képviselőház — mint másutt megírjuk ma a hadnyereség adóról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Ennek folyamán a néppárt vezére ismét kedvenc témáját, a nagybankok háborús üzletét tergezte ki. Kironauasáról ezt jelenti tudósítók:

(Het nagy bank és tizenkilenc millió adó fizető.)

Rakovszky István: Ruma volt pénzügyminiszter abban a helyzetben, hogy egy adójavaslatát közszükséglet sürgette volna és zít-kan esett meg, hogy egy ilyen törvény, a melyet annyira sürgetnek, valóságos osziálynar-cot kélt. Hosszu időn át ismeri a pénzügyminiszter ritka megbízhatóságát, alaposságát, pontosságát és hasonló bizonyítványt állíthat ki a pénzügyminiszterünkről is. Csodálatos mégis, hogy harminc esztendőn át egy betolyást észlel, a mely sem a pénzügyminiszter karakterével, sem a pénzügyminiszterünkre in-tegritásával nem egyeztetendő össze. Mikor 1888-ban a szeszadó-törvényt új alapokra tek-tették, az egész érdekelt közönség nozseanná-val üdvözölte a törvényt. De rövid másfél év után rájöttünk arra, hogy a javaslat nem je-lent egyebet, mint a mezőgazdasági szeszipar vétségét, ugyanakkor, a mikor a szesznagy-ipar nagyon is erősödött. Akkor rájöttünk arra is, hogy e törvény szerkesztésénél döntő be-tolyása volt egy szesznagyiparosanak. Lépésről-lépésre be tudták volna igazolni, hogy 4-5

nagy cég volt érdekelve és mikor a pénzügy-miniszterium meg nem is tudta, hogy milyen lesz az első lépés, ezek már tudták, hogy mi-lyen lesz az utolsó lépés. Megmutatnatta volna azt a négy-öt céget, a mely már négy-öt esztendővel azelőtt tudta, hogy ilyen javaslat ké-szül. Ugyanezt a betolyást látja most is a ja-vaslatban, csak hogy nem éppen a szesznagy-iparosok érdekeiben.

Tanácskozásaink alatt, amelyeket a mi-niszter urral az adójavaslatok tárgyában foly-tattunk, a miniszter ur sok mindenben haj-landó volt az ellenzék áhászpontjára helyez-ke dni, amikor azonban a nagybankok érdeké-hez nyultunk, a tisztelt miniszter ur hajtha-tatlan maradt. Magyarországot senki sem urálja, senki sem kormányozza, senki sem szipolyozza, csak a nagybankok.

Ilyen időkben, amikor a sajtó meg van bénítva, amikor a hadiérdekek cégre alatt a cenzura a nagytőke érdekeit védi, kérve jö-vünk ide, hogy ne szavazzanak meg ilyen igazságtalanságokat. A miniszter ur hajlandó volt sok mindenben engedni, de az anyagiak-ban a legkisebb koncesszióra sem hajlandó. A nagybankoknál nem az a fődolog, hogy az or-szag hitéletét javítsák, hogy a hitelvek szoru-lékon segítsenek, hanem az a fődolog, hogy nagy dividendákat és nagy tantiémezeket ossza-nak ki.

A pénzügyminiszter attól fél, hogy ugya-

azon alap után a részvény megadóztatása ál-tal kétszeresen fognak adózni. Ezen könnyen lehetne segíteni, tessék elengedni az adót a részvényeseknek és csak a részvénytársaság-tól követelni azt. De ha ezt már nem akarják, miért sújtják a részvényeseket 35 százalékos adóval, a részvénytársaságot pedig sokkal kevesebbel? Ennek nem lenne értelme, ha nem épen az lenne az értelme, hogy a rész-vények nagy része a bankok tulajdonában van. A nagybankok újabb méltatlan favori-zálása ez.

Két pénzintézet van, a mely ugy Ausztriá-ban, mint nálunk Magyarországon dominálja a pénzpiacot. Mind a kettő a Rothschild-csoport kezébe van. Ausztriában az Allgemeine Credit Bank, nálunk az Általános Hitelbank. Nem segí-e a pénzügyminiszter, hogy a magyar in-tézet megszűntesse a bécsinek, hogy jó lenne császári patenst kibocsátatni, azután majd Magyarországon azt mondhatják, hogy itt nem tehetünk másképp, mint Ausztriában? Hét nagy bankon kívül Magyarországon tizenkilenc millió adófizető van, miért nem méltózt-atnák ezeknek teherviselő képességét össze-hasonítani az osztrák adófizetők teherviselő adóképességével. A kisemberek terhei Ausztriá-ban kisebbek, mint nálunk. Még a szegény emberek a harctéren véresnek, itt privilégiumot adnak egy új oligarchiának. Ez a polj-tika joggal kivívja a gyűlöletet.

Ez a törvényjavaslat közfelfáborodást kel-tett az egész országban. A felháborodás utat talált a sajtóban is. A nagytőke polypkarjait csak egyetlen egyszer kell levágni, csak egy-szer kell lesújtani a nagytőkére, mert nincs gyűvább és megakuvóbb valami, mint a nagy-tőke. A szónok ezután adatokat olvas fel egyes részvénytársaságok mérlegeiből.

A Hitelbank szirizletét teszi szóvá. A háboru előtt a szirizlet bankműködés tárgya nem volt. Mikor a háboru kitört, sziriztályt állítottak fel és felhajtották az árakat. Mikor 18 korona volt a szir ára, a kormány akkor kezdett maximumálni. Sághy Gyula itt a Hazban elmondta, teleplezte a pozsonyi polgármester esetét, aki feljött azért a Hitelbankhoz és 3 w-ggon szirt kért a maximuma 660 korona aron. A Hitelbanknál kijelentették, hogy eny-nyilart nem utera hatják, mert csak egy vag-gonnal rendelkeznek. Néhány nap muiva meg-jelent a polgármesternek a Hitelbank maximum embere és kijelentette, hogy kaphat szirt, a mennyit csak akar, de nem 660 koronáért, hanem 880 koronáért. Ez minden lehet, csak igaz es méltányos politika nem. Amiket itt felhozunk, azt saját igazolásunkra noszuk fel és egy később megindítandó sokkal erősebb akcióra, mert ezeket az ügyeket mi elaludni nem engedjük, mi be fogjuk bizonyítani, hogy a bankok itt nem fognak garázdálkodni. Ki-jelenti, hogy az ellenzék határozati javaslatát fogadja el.

Utána Sághy Gyula szólalt fel, majd a vita folytatását délutánra halasztották. A dé-után folyamán Pallavicini György gróf és Me-zőssy Béla szólaltak fel és a nagybankok el-len beszóltak.

(Nem lehet egyetlen az adókulcs.)

Az úr úr befejezte előtt szólalt fel Te-leszky János pénzügyminiszter, aki hosszabb beszédben reflektált az elhangzottakra. Beszé-dének a hadikiadásokra vonatkozó részét ka-puak más helyen adjuk. A nagybankokról, illetve a részvénytársaságokról így nyi-latkozott:

— Sajnálatának ad kifejezést azon disszonancia felett, amelyet a javas-

lat bizonyos téren okozott. Sajnálja azt az elítélő megítélést, mellyel az egyes képviselők a nagybankokat és a részvénytársaságokat részesítették. A részvénytársaság nem egyéb, mint bizonyos közgazdasági tevékenységgé egyesült állampolgárok társasága és ezek vagyona olyan, mint egyiknek földbirtoka, másinak háza, harmadiknak gyára és így tovább. Ezek ép oly tisztességes megélhetésre és megbecsülésre tarthatnak igényt, mint más polgárok. Nem igaz az, hogy a

társulatok előnybe részesülnek, azonban nem áll meg az a teoria, hogy egyenlő adókulcsot alkalmaznak a jogi és a természetes személyekkel szemben, mert ilyen nincs az egész világon. Végén nösszasan foglalokzik a tartalékalappal, amely gazdaságilag szükséges intézmény és a melynek jelentőségét nem lehet kisebbíteni. Végül pedig kérte a javaslat elfogadását.

Ezután attért a Ház az interpellációkra.

LEGUJABB.

Viharos koronatanács a cár elnöklésével.

— Kuropatkin a további offenzíva ellen. —

Ejje, 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti: Szombaton a cár elnöklésével koronatanács volt, amelyen az összes hadvezérek és a minisztertanács is részt vett. A tanácskozás tárgyát az orosz offenzíva folytatásának kérdése alkotta. Ismét igen súlyos és mélyreható nézeteltérés tört ki a hadvezérek között. Bruszilovnak azt a tervét, hogy az ismeretes áttörési taktikával el kell okvetlenül foglalni Kovelt és Baranovicit. Kuropatkin a legerélyesebben ellenezte, mert véleménye szerint az orosz offenzíva nem érte el célját, nem vette ki a német vezérkar kezéből, a vezetést és a bukovinai előnyomulásnak nem volt meg a kellő hatása Romániára. Tény az is — mondotta — hogy az osztrák-magyar csapatok cselekvési szabadsága egy esetleges későbbi offenzíva alkalmával is fenn fog állani. Erélyes offenzívához nyúlni az északi fronton aggályos lehet, ha a délnyugati irányba tervezett előretöréshez Bruszilovnak erősítésekre lesz szüksége. Erre a célra legalább egy fél millió embert kell rendelkezésére bocsátani.

Bruszilov hangsúlyozta, hogy a jelenleg kedvezőtlen helyzet csakugyan egy korrektívát tesz szükségessé, de ennek megtörténe után a seregek el fogják érni céljukat.

Hír szerint a cár elfogadta Bruszilov érvelését és már legközelebb erős orosz támadások várhatók.

Berlin. A Lokalanzeigernek jelenti Stockholmból: A Ruskoje Slowo az orosz hadsereg helyzetét pesszimistáusan kommentálja. A volhyniai sikerek egyenlőtlen fejlődése következtében Kaledin hadserege keletlen helyzetben van. A volhyniai harcok célja Kowel elfoglalása és a Kaledin hadseregnek a súlyos helyzetből való felmentése, ez azonban igen nagy nehézségbe ütközik.

Kopenhága. A cár a trónörökös-sel a trónra utazott.

Beszterceb. A háború alatt első ízben történt meg, hogy Dornavaira felett orosz repülő jelent meg. A lakosság nyugodt maradt, mert a mi

repülőink felszálltak és elűzték az orosz repülőket.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar hivatalos jelentés július 10-ről: A Pripjet mocsaraktól délre csapataink visszaszorították az ellenséget. A Stochodon sok helyen kivittük az átkelést. Kaledin tábornok csapatai július 4-től 8-ig 341 tisztet, 9145 tartalékos katonát fogtak el, 4 géptegyeret és nagy mennyiségű hadiszerezsákmányt. Ezekhez hozzá kell számítani a tegnapi jelentésben említett 300 tisztet, 12000 katonát és 32 ágyut.

H I R E K.

Királyi kegyelem az elesett hősök törvénytelen gyermekeinek.

(A teministak kérvénye ő felségéhez. — A kabinet iroda véleményét ker.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 12.

Keddi számunkban, egy aradi úriúri sajnálatra méltó helyzetével kapcsolatban, megírtuk, nem volna-e alkalmasak a mai idők arra, hogy a társadalom és a hivatalos körök általános akcióit indítsanak a törvénytelen házasságból származott gyermekek királyi törvényesítése érdekében. A nagy idők szelleme kell, hogy átlengje a telkeket a eltörölje azokat az elbűvöléseket, melyek oly sokáig szolgálták gátjának a haladásnak!

Hogy ez a gondolat mennyire időszerűs az adott helyzet mennyire magával hozza a ma fennálló rendszer megváltoztatását és szanalását, frappánsan bizonyítja budapesti tudósítónk mai jelelése:

A háború, mely százazernyi erőteljes ifjút rántott magával, egy nagyszerű eszmét érlelt meg, melynek tetté emelése a legnagyobb emberi cselekedetek egyike lesz. A kérdés annyira aktuális, hogy a törvényes fejlődés hosszú útját nem járhatja meg, de a királyi kegyelem segíthet rajta. Az uralkodónak törvényenként értelmében joga van ahhoz, hogy gyermekeket „királyi szó útján” törvényesítsen. Néhány hete kérelmet intézett a Feminista egyesület Gyermekek és Anya védő osztagja őfelsége kabinetirodájához, melyben királyi kegyelem útján való törvényesítését kérte mindazonnak a gyermekeknek, kiknek atyjuk hősi halált halt, vagy eltűnt, s így eöbéli beleegyezésüknek kifejezése nem adhatók.

A törvényesítést az anya, vagy az árva-ház kérelmezés, minden olyan esetben, midőn az atyaságra elégséges bizonyíték van. A kérvény, melyet egyidejűleg az illetékes minisztériumokhoz és benyújtottak, hangsúlyozza, hogy ez a kérelem az állam érdekeivel is teljes összhangzatban van, sőt az államháztartásban sem okoz semminemű anyagi megterhelést, hiszen az „elhagyott” gyermekekről maga az állam kíván gyermekmehelyekben gondoskodni. Ellenben a gyermek egész életének morális támasza lesz az a szeretet és hála, mely hősi halált halt atyja után, mint egyedüli öröksége marad fenn a társadalom várható jószívűségében. El kell végre érünk az etikai felfogásnak arra a magaslatára, amelyen az anyaság méltóságát mellétekintetök nélkül elismerjük.

A kérelmet a kabinetiroda véleményezés végett leküldötte az illetékes fórumokhoz. Ezeknek bölcsességében kell bizni s remélhető, hogy a teugernyi szenvedés, mely a háború nyomán keletkezett, az anya és gyermek jogának elismerésével is enyhülni fog.

Viharkatasztrófa Nagyváradon.

— Pusztító orkán Biharban. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Nagyvárad, július 12.

Emberemlékezet óta nem volt olyan vihar Nagyváradon és Bihar megye területén, mint ma délelőtt. Tíz percig tartó zivatar után olyan volt a város, mintha erős földrengés ráta volna meg. Az utcákon betört ablakok, leesett falak és háztetők teküdték és a városban fél óráig minden forgalom megállt.

Délelőtt tizenegy óra után valamivel hirtelen sárga színű sáv húzódott végig az égen, majd sötét felhők borultak a város fölé, míg egyszerre hatalmas ézengés után megindult a jégvihar és tyuktozás nagyságu jégdarabok esnek alá. A jégvihar hatalmas károkat okozott. A vármegyeház négyszáz ablaküvege betört, az itálótábla százhatvan üvegtáblát és a pályaudvar üvegtáblát, törte be a jég. A telefon központban szintén kétszáz üvegtáblát tett tönkre a jég és 180 állomást megromgált.

A színházban épp próba volt, amikor a vihar kiöft. Oriási pánik támadt. A művésznők a színpadról az öltözőbe menekültek. Sok sebesülés is történt. Kocsikat ragdott el a hatalmas vihar. A szerencsétlenül jártak száma nagy. A kár óriási. Muzsólégeden és az egész bihari járásban a jég elvert mindent. A Körös völgyébe a termés nagy része elpusztult.

— Kitüntetések. A hadseregparancsnokság az elkövetett tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül: Gilea Avram és Gombos József honvédek, Pakerle Krisztián ővezetőnek, Bundics Tivadar, Kocsis György, Kozma Miklós és Györfy György honvédeknek, Mekes Mózes és Varga Ferenc szakaszvezetőnek, Fodor József és Fodor Imre, honvédeknek, Steindl Béla szakaszvezetőnek a 2. honvédgyalogosredőben, Vansó Péter, Korakas János, Szalma János, Bagosi Lajos és Király Ferenc huszároknak, Molnár Ede járőrvezetőnek, Czizok Mátyás szakaszvezetőnek, Márton László tizedesnek, Mácsán János és Barucs István huszároknak a 3. honvédhuszárredőben a bronz vitézségi érmet adományozta.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, all-algamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogszéplés és hibás fogcséplés eltávolítása, valamint javítása.

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkiválóbb műszerrel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkiválóbb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelek.

Telefon 10-11. szám.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

TORVENYKEZÉS.

Az aradi törvényszék határozata az ügyvédi munkadíj felemeléséről.

Az Aradi Állami Ügyészség által.

Arad, július 12.

Az aradi ügyvédek már hosszabb idő óta panaszkodnak amiatt, hogy munkájukat a bíróságok anyagi szempontból nem honorálják kellőképpen. Az elégedetlenség már a háboru előtt keletkezett, mert már akkor sem állapították meg megfelelő eljárási díjakat a bíróságok és a törvényszék tanácsai. A háboru alatt az elégedetlenség csak növekedett, mert az a munkadíj, amely a béke idején kevés volt, most, a rettenetes drágaság közepette viszonylag negyedére olvadt le.

Az ügyvédek körében megnyilvánult óhajnak néhány héttel ezelőtt eleget tett az ügyvédi kamara és átiratilag kérte meg az aradi törvényszéket, hogy a peres skálát emelje fel. Együttel az aradi főszépbíróhoz is hasonló megkeresést intézett. Az ügyvédi kamara válaszmányának tegnapi ülésén **Schütz Henrik** dr. titkár újból referált az ügyvédek eme fontos szociális kérdésének állásáról. Beszámolt arról, hogy az aradi törvényszék kedvezően intézte el a válaszmány átiratát. A törvényszék elnökségének átirata szerint ugyanis teljesülésben foglalkoztak az ügygel és kimondták, hogy az ügyvédi skála felemelését a háborus viszonyok teljesen indokoltá teszik. Az elnökség éppen ezért utasítani fogja a törvényszék tanácsait és a járásbírókat, hogy a jövőben nagyobb munkadíjakat állapítsanak meg az eljáró ügyvédeknek. Hasonlóan döntött az aradi főszépbíró elnöksége is.

NYÁRI SZINHÁZ

Csütörtök, 1916. július hó 13. án:

Szabados Piroska vendégtolléptével:

A tanítónő.

Falusi életkép 8 felvonásban.

Közdete este fél 9 órakor.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget)

Özv. Spitz Manóné és gyermekei a rokonság nevében is fajdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett és felejtethetetlen jó férj, édesapa, nagypapa és rokon

Spitz Manó

1. évi július hó 9-én délután 6 órakor, munkás életének 33-ik és zavartalan, boldog házasság életének 49-ik évében, hosszas szenvedés után jobblietre szenderült.

Drága halottunkat július hó 11-én, kedden délután 3 órakor iltői otthonából temették és a marospetresi családi sírkertben helyezték örök nyugalomra.

Áldás és béke poraira!

11. évi július hó 12. évi.

Spitz Róza özv. Falk Arminné, Spitz Sarolta férj. Havas Izsóné, Spitz Tivadar, Spitz Sándor, Dr. Sebestyén Lipót, gyermekei: Falk László, Falk Irén, Falk Klára, Havas Lili, Havas Klára, Sebestyén József, unokái: Dr. Sebestyén Lipótné Keleti Erzsébet, menyé: Havas Izsó, veje: Rafael Ignác, férjével és fiával dr. Rafael Miksával, unokahuga. 3642

APOLLO SZINHÁZ.

Július 13., 14., csütörtök, péntek

Swenska filmgyár felvétele:

Szegények kincse.

Dráma 3 felvonásban.

Főszereplők:

A munkás Victor Sjöström.
A felesége Grete Pfeil.
A bankigazgató . . . Richard Lund.

Földi paradicsom

Mulatságos kaland 3 felvonásban.

Főszereplő: **GINDA TIELSCHER.**

Muschong Buziásfürdő

Buziási Phönix

ásványvíz üdit, gyógyít,

bakterium-mentes természetes ásványvíz.

Vese- és hólyagbajoknál, vesemenede idült hurutjainál, húgykő és fűtőképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Főlerakat Aradon:

Özv. Winkler Sándorné, Magyar-u. 4.

Telefon 596. 2105

Alvácza Kénes Hőgyógyfürdő

Arad- és Hunyad-megye határán.

Vasúti állomás. —: Posta.

Csodás és páratlan eredménnyel gyógyít: csúsz, köszvény, rheumát, ischiást, csontszut, lobosodást, bennulást, izzadmányokat és különféle női bajokat. Természetes kénes és szénsavas hévízzel 28—38°C hőmérsékletűek. Nagy árnyas park, gyönyörű kirándulóhelyek, kitűnő levegő, tenisz és tekepályák, meleg uszoda, olcsó árak. Az összes személyszállító és motorvonatok közvetlenül a gyógyfürdő parkjánál állanak meg. Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál.

BERKOVITS, fürdőtulajdonos.

Jóforgalmu, régi jó hírnévnek örvendő vendéglő és ital-mérés bevonulás miatt

megbízható

kimérőt

keres biztosítékkal.

Cím: Ludwig József, Gyula, Szent István-utca.

A védjegy.

HARCTÉREN LEVŐ SZERETETTEINKNEK küldjünk

MODIANO-CLUBSPECIALITÉ HÜVELYLYEL

készített CIGARETTAKAT, hogy lássák, hogy nekik mindenből a LEGDRAGABBAT, tehát a LEGJOBBAT is választjuk!

Van szerencsém az
uri hölgyközönség
figyelmét felhívni

női szalon divattermemre,

szülnek a legújabb divat szerint **szelíd árak mellett. Gyászruhák azonnal készíthetők.**

Szives pártfogást kér **Kohn Helén, Arad, Chorin Aron-u. 2. t. em.**

Rum — likőr

essentiák és compositókban állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „**Rumaron**”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szamzó Armin
áruügynökségénél, Arad.
Telefon 592. szám.

Málna-étér, valamint l. Málna-eszenc kapható.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermektociák
valamint összecusukható

nyugvó-ágyak
nagy választékban.

Zimmermann Ignác
norinbergi diszmu- és játék-
áru üzletében. 2181
Arad, Szabadság-tér 21.

Tüzifa

waggontételekben kapható:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota.
Telefon 651. 3237

Saját termésű
aradhegyaljai fehér és vörös
ó-bor kisebb és nagyobb tételekben megrendelhető 3596

Winkler József
szőlőbirtokosai Arad, Batthyány u. 11. sz.

**Gépolaj,
Hengerolaj,
Gépszir,
Firneisz,**

**Sózott hal,
Köles kása,
Szalonna,
Házi szappan**

kapható

Kalmár Endre cégnél
Arad, Arpád-tér 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

Olcsó kávé!

Hamburgi pörkölt darált kávé jónindóságú, keverék kilója **K. 7 50.**

Fiumei családi pörkölt darált kávé elsőrendű keverék, kitűnő zamatu és típus kilója **K. 8 50.**

1/2, 1, 2 és 5 kilós plombált csomagokban, 5 kilós postacsomag **bérmintve.**

Nusleves és gulyás kocka.
Legjobb gyártmányu zománczott bédogdobozokban (á 100, 250, 500 és 1000 drb) **1000 darabonkint K. 50.—** bérmintve **50%** engedménnyel áruban küld utánvét mellett.

Beck Testvérek
Export-Import
Iroda: Telek-utca 15. szám.
Arad. Raktár: Telek-utca saját ház 2374

varrógépek

műhímszésre és ipari célokra, utólérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, Iró-angyal védjegyes és Columbia gramophonok, legújabb felvételi Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos
műszerésznél kaphatók
Arad, Szabadság-tér 5-6.
Telefon szám 96. 1831

**Gyanta,
Gépolaj,
Hengerolaj,
Gépszir,
Benzin,
Enyv.**

Kapható:

Färber Lajos,
fűszerkereskedésében.

2870—1916. szám.

Földhaszonbérbeadási hirdetmény.

Az aradi g. kel. román Consistorium a kezelése alatt álló „Ebesfalvai Iorgovici Anna ösztöndíja alapítvány” tulajdonát képező Arad szab. kir. város határában az ugynevezett „Markó dűlőben” fekvő és a kataszter szerint 35 kh. 1160 □-öl terjedelmű szántó és kaszáló földet, úgy mint az ma áll, saját irodahelyiségeiben 1916. évi augusztus hó 17. napján d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános szóbeli árverés útján 1916. évi október hó 1-től kezdődő három egymásután következő gazdasági évre haszonbérbe adja.

Az évi haszonbér kikiáltási ára 2000 korona. A bánompénz ennek 10%-ja.

A részletes haszonbéri feltételek az aradi g. kel. román Consistorium irodájában a hivatalos órában tekinthetők meg.

A szóbeli árverés megkezdése előtt ezen bérletre nézve bánompénzzel ellátott zárt ajánlatok is nyújthatók be a Consistoriumhoz.

Arad, 1916. évi június hó 17/30.

Az aradi gör. kel. román Consistorium.

**Köhögés,
rekedtség és
elnyálgasodás**

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tusinal-cukor
Ára 80 fillér.

Tusinal-tea
Ára 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Krovil” korpakénőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Ha tyukszeme van és gyötri nagy kin,
A legjobb gyógyszer az **Anagallin.**

Ára utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat
nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utólag igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD
gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Művelődési szobában.)

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„Gazdász”
levele van a kiadóban. 8689

„Elsőknek”
levél érkezett a kiadóba. 8631

„Bohó”
levele van a kiadóban, kérem átvenni. 8632

Igazi!
Nem vagyok az C. 8630

Ki kötet
tisztességes ismeretséget fiatal szőke asszonnyal? Az írjon „Küldelem a létért” jellegére a kiadóhivatalba. 8625

Intelligens
fiatal uriaszony tisztességes szándékból megismerkedne diszkrét, gavallér, vidéki uriemberrel. Leveleket „Mimosa” jellegére a kiadóhivatalba, jelezve kér. 8687

Melyik
urlember segítene ki zavart helyzetéből, válófélben levő asszonykát. Leveleket „Elvált asszony” jellegére, a kiadóba kér. 8620

Szeretnek megismerkedni
egy 20—35 éves férfivel, szórakozás céljából. Leveleket „Barna asszony” jellegére a kiadóba kér. 8629

OKTATÁS.

Műgyetemi hallgató
nyárra korrepetitóriai nevelői állást vállal. Cím a kiadóhivatalba kérek. 8686

ALKALMAZÁST NYER.

Irodistát
keres nagykereskedő cég. Némi gyakorlattal bírók adják be ajánlataikat. „Állandó” jellegére a kiadóhivatalba. 8617

14 hónapos
leány mellé magyar, vagy német gondozónőt keresek. Bobus-palota 3-ik kapu, I. em. 6. 8635

Szolid leány
mint kiszolgálónő vidéki fűszerüzletben, teljes ellátás és némi fizetéssel, felvétetik. Érdeklődni lehet Reich közlőház, Arad. 8634

deutsches Fräulein zu einem 3 jährigen Knaben wird gesucht.
Andrássy tér 11. II. 8605

Tanuló leány
vagy fiú fizetéssel felvétetik Weiss Hunó tanv. képzésnél. 8608

deutsches Fräulein zu einem 3 und einem 4 jährigen Kindern wird gesucht.
Perényi-u 11. 8679

Intelligens
magyar, gyakorlott gyermekkertésznő 26—30 éves korban, ki hosszú, elsőrendű bizonyítványokkal rendelkezik, 3 éves leányka mellé ur, családja felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 8459

Bejeroné keresetlik

Török Gábor-utca 19. sz. alá 8688

Intelligentes
deutsches Fräulein, mit erstklassigen Jahreszeugnissen im Alter von 26—30 Jahre wird in feiner Hause zu einem 3 jährigen Mädchen aufgenommen. Adresse in der Administration. 8460

Szoptató dada
8 hetes gyermek mellé, vidékre keresetlik. Cím a kiadóhivatalban. 8600

Keresek
szonali felvételre fiatal fűszerkereskedő segédet, ki magyar, német és románul beszél. Hirschmann Ignác, Lippa. 8540

INGATLAN.

Szöllő
5 hold L. rendű csemege-szöllővel, gyümölcsfákkal, kővel, prés-házzal, pincével, vincellér lakással, vasút mellett Arad közelében, szabad kézből eladó. Cím a kiadóban. 8628

Modern nyaraló
Gyóron, a főtérhez közel 2 hold szöllővel vagy anélkül eladó. Bővebbet József főherceg-ut 18. sz. a házmesternél. 8292

Opalosan
egy igen jókarban levő 4. k. holdas szőlő eladó kővel és pince berendezéssel együtt. Tudakozódní lehet Wesselényi-utca 26. szám alatt öz. Inokai Tóth Lajosnál. 8577

Eladó sarokház,
forgalmas helyen, gyárak közelében, vendéglő- és szatócsüzlettel. Italmérés és trafikengedéllyel. Cím a kiadóban. 8599

LAKÁST KERESNEK.

Keresek
november 1-re 6 vagy 7 szobás modern lakást Apponyi-, Erzsébet kir.-köruton, a Széchenyi- vagy a Perényi-utcákban. Ajánlatok Medgyesi Odón Ménes, Arad-m. intézendők. 8483

Kisebb magánházat
keresek november 1-re, a belváros közelében. Cím a kiadóhivatalban. 2828

KIADÓ LAKÁS.

Elegánsan butorozott
szoba kiadó Erzsébet-körut 37., II. 15. 8640

3 szobás
udvari lakás, veteményes kerttel augusztus 1-re, esetleg szonali átadó. Török Ignác-utca 18. 8633

Andrássy-tér 8. sz.
alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, szonali kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Egy szobás lakás

előszobával, augusztus 1-re kiadó. Pöltenberg Ernő-utca 14 sz. 8618

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Szobabutor
konyhaberendezés, és háztartási cikkek jutányosan eladók. Ujarad, Rákóczy-ut 20., órák üzlet. 8619

Manilla-tonál
eredeti, újból érkezett, legolcsóbb naplárban kapható Kovács Soma és Társánál. 8641

Rövid szongorát
használtat, keresek megvételre. Cím a kiadóban. 8621

Keresek
megvételre jóminőségű háziszappant ármegejelöléssel. Cím Bitter Mariska Kisszentmiklós, Fő-utca 74. sz. Temes m. 8622

Régialó
elsőrendű, 150 kgrm., eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8578

„Jón”
az ideális fehér vászon és antilop cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill., nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható kizárólag a Cipőtörszobában. 181

Kohn Márton
Szt. Pál-utca 2. Vess és elad uraságtól levetett ruhákat és használt butorok vétele és eladása. 8082

Új butorhitel!
Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bel. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 891

Vessék
a legmagasabb árban uraktól levetett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, Szent Pál-utca 12. sz. 229

Murskői menio
két darab eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 285

A szigmondházi
uszoda faanyaga és lánca eladók. Kaszora Pál, Zsigmondháza 79. 8594

Eladó
1 db 8 lóerejű Hoffher és Schrantz gyártmányu cséplőgép garnitúra egy jó csépléssel átvenhető. Kreitler Lipót Ujszentanna, Aradi-ut 965. sz. 3598

Az új házirendről
alkotott szabályrendelet kapható Pichler Sándor papirkereskedésében és könyvnyomdájában, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

Erkevények,
ablakok, sírhelyek, virágágyak díszítéséhez Pelargonja (muskáti) különböző színekben eladó. Megrendeléseket elfogad az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2990

„Matteine”

féle

poloska- és molyirtó szesz
legbiztosabban pusztít.

Ara 1 korona 50 fillér.

3627

„Matteine”

poloska- és molyirtó vállalat
Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy becserél; ugyszintén
régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Tűzifa.

Első osztályu bükkhasáb vagy
dorong tűzifát szállít
waggontételekben

Korcsmáros és Társa

fakereskedők

Budapest, V., Alkotmány-utca 6.

Telefon 91—30.

3574

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok
patkány- és egérintősz-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintőszere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintősz bacillus
árjai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyészeti laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10—45.

3811